

Traficomin hankeavustusten hankekortti

Hankekortti julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Fiksun liikennekäyttämisen kummit –toimintamallit nuorten liikenneturvallisuuden edistämiseksi 25.2.2025

Avustuksen saaja	Kaustisen kunta (hankkeessa mukana myös Kannus, Veteli ja Toholampi)	
Osallistajat	Kaustisen, Kannuksen, Vetelin ja Toholammin kunnat, Liikenneturva, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, pelastuslaitos ja Ramboll Finland Oy	
Aikataulu	03/2024	02/2025
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohde-ryhmä	<p>Hankkeessa keskeistä on perehtyä nuorten liikenneturvallisuuden kipukohtiin hankekunnissa – pureutuen erityisesti mopoilun ja pyöräliikenteen teemoihin – ja tuottaa informatiivista materiaalia, työkaluja ja toimintamalleja nuorten parissa työskenteleville. Kantavana teemana on, miten liikenneturvallisuutta voidaan tuoda konkreettisesti ja nuoria osallistavalla tavalla nykyistä säännöllisemmäksi osaksi nuorisotilojen ja koulujen toimintaa ja saada liikenneturvallisuuteen liittyvää läsnä olevaa ja aktivoivaa keskustelua nuorten ja aikuisten välille.</p> <p>Hanke sisältää seuraavat viisi työvaihetta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1: Alkukartoitus (maalis-huhtikuu) Tarkennetaan työohjelmaa, aikataulua ja osallistuvia tahoja ohjausryhmän kesken sekä laaditaan hankkeelle viestintäsuunnitelma. • Vaihe 2: Nuorille kohdennettu kysely (huhti-toukokuu) Toteutetaan nuorille kysely, jonka tarkoituksena on selvittää nuorten omaa arviota liikenneturvallisuuden tilasta kunnassa, omasta ja muiden nuorten käyttäytymisestä sekä kehittämistarpeista. Kyselyn yhteydessä tiedustellaan myös mielekkäitä toiminnan keinoja, jotka palvelisivat liikenneturvallisuuden edistämässä. • Vaihe 3: Liikennepaussien sisältösuunnittelu (kesäkuu) Analysoitujen kyselytulosten perusteella suunnitellaan tarkemmin syksyllä toteutettavien liikenneturvallisuuspaussien sisältö sekä osallistamistavat ja kanavat. • Vaihe 4: Liikenneturvallisuuspaussit (elo-joulukuu) Järjestetään konkreettista, ajatuksia herättävää toimintaa. Hankkeessa pidetään matalan kynnyksen liikenneturvallisuuspausseja kouluilla ja/tai nuorisotiloissa. Paussit sisältävät esimerkiksi asiantuntija-, poliisi- ja kokemusasiantuntijavierailuja. Syötteitä annetaan myös muuhun nuoria aktivoivaan liikenneturvallisuusaiheiseen sisältöön, johon he voivat itsenäisesti osallistua. • Vaihe 5: Materiaalipankki (tammi-helmikuu) Hankkeen havaintojen pohjalta luodaan lopuksi materiaalipankki mopoilun ja pyöräilyn liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Materiaalipankkiin kuvataan toimintamalleja, joiden avulla nuorisoti- 	

	<p>loilla ja kouluilla pystytään järjestämään nuorten liikenneturvallisuuteen liittyvää ohjelmaa – myös hankkeen päättymisen jälkeen.</p> <p>Hankkeen kohderyhmää ovat nuoret yläasteikäiset ja 2. asteen opiskelijat eli ikäluokaltaan noin 13–20-vuotiaat.</p>
Ennakoitu tulos	<p>Keskeinen osa hankkeen vaikuttavuutta on materiaalipankin laadinta, jonka avulla nuorisotiloilla ja kouluilla pystytään järjestämään nuorten liikenneturvallisuuteen liittyvää ohjelmaa itsenäisesti myös hankkeen päättymisen jälkeen. Olennainen osa vaikuttavuutta on myös nuorten osallistuminen asukaskyselyyn sekä liikennepausseihin, joiden kautta toivotaan myös syntyvän uutta tietoutta nuorten liikennekäyttäytymisestä.</p>
Lisätietoja hankkeesta	<p>Hankkeen pääyhteyshenkilönä toimii Kaustisen kunnan sivistysjohtaja Minerva Rannila, minerva.rannila@kaustinen.fi</p>

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	<p>Hankkeesta koostettiin tiivis loppuraportti, jossa kuvataan hankkeessa syntyneet toimintamallit sekä esitetään yhteenveto nuorten liikenneturvallisuuskyselystä. Hankkeen pääpaino keskittyi nuorille suunnattuun toimintaan, jonka ohjeet on dokumentoitu hankkeen liiteaineistossa.</p> <p>Hankkeen päätyttyä hankkeessa luodut toimintamallit ovat vapaasti kuntien käytössä osana nuorten liikenneturvallisuustyötä ja monistettavissa myös muualle Suomeen. Keskeisimpänä lopputuotoksena hankkeessa valmistui ensimmäinen versio yläasteikäisille suunnitellusta pakopelistä, joka on hyödynnettävissä myös hankkeen päätyttyä. Myös kaikki tiedotukseen liittyvä materiaali on relevanttia vielä useiden vuosien ajan hankkeen päätyttyä. Kuitenkin esimerkiksi liikenneturvallisuuskyselyn pohjalta tuotettu infomateriaali tulee uusia mahdollisen uuden liikenneturvallisuuskyselyn vastauksien pohjalta tulevaisuudessa.</p>
Miten tavoitteet toteutuivat?	<p>Hankkeen sisältö ja toimenpiteet ovat toteutuneet hankkeen aikana suunnitellusti. Hankkeen keskeinen tavoite oli ideoida, miten liikenneturvallisuusteemat saataisiin tuotua lähemmäs nuoria erilaisen toiminnan, työkalujen ja informaation avulla.</p> <p>Hankkeen aikana toteutettiin erityisesti yläkouluikäisille nuorille suunnattua sisältöä, joka räätälöitiin nuorilta hankkeen alussa saatujen toiveiden perusteella. Hankkeessa toteutettiin kunkin hankekunnan yläkoululla kaksi liikenneturvallisuuspaussia, järjestettiin liikenneturvallisuusvisoja, toteutettiin infomateriaalia ja kerättiin tietoa liikenneturvallisuuden tilasta liikenneturvallisuuskyselyn avulla. Liikenneturvallisuuspaussit sisälsivät liikenneonnettomuudessa vammautuneen kokemusasiantuntijan esityksen sekä yläkoululaisille suunnatun pakopelin ideoinnin ja toteuttamisen.</p>

<p>Arvio hankkeen vaikutuksista</p>	<p>Liikenteessä ilmenevään käytökseen vaikuttaminen on pitkäjänteinen prosessi, jonka toteutumista on haastava mitata yksiselitteisesti. Työn aikana hankkeen vaikuttavuutta mitattiin seuraavilla mittareilla: nuorille kohdennetun kyselyn vastaajamäärä, liikenneturvallisuuspausseille osallistuvien nuorten lukumäärä ja liikenneturvallisuuspausseille osallistuvien vierailevien edustajien määrä.</p> <p>Hankkeen aikana tavoitettiin lähes kaikki hankekuntien yläkouluikäiset. Nuorten liikenneturvallisuuskyselyyn saatiin kaikkiansa 471 vastausta, ulkopuolisia vierailijoita kouluilla kävi neljä henkilöä, kokemusasiatuntijan vierailulle osallistui koko 8- ja 9-luokkalaisten ikäluokka ja pakopeliin saatiin osallistujina eri luokka-asteilta yhteensä 77 henkilöä. Lisäksi kouluilla oli esillä hankkeessa tuotettua infomateriaalia. Työssä tuotettu materiaali, kuten infomateriaali, liikenneturvallisuusvisat ja pakopeli ovat kuntien käytössä myös jatkossa ja tarkoituksena on, että niitä voitaisiin hyödyntää kouluissa ja nuorisotiloissa.</p> <p>Hankkeen päätyttyä nuorten liikennekäyttäytymistä ja liikenneturvallisuuden tilaa seurataan kuntien liikenneturvallisuustyöryhmissä. Yhtenä seurannan keinona voidaan käyttää virallisia liikenneonnettomuustilastoja (ottaen kuitenkin huomioon pyöräliikenteen liikenneonnettomuustilastojen vajavaisuudet). Jatkossa nuorten liikenneturvallisuuden tilaa ja nuorten kokemuksia liikenteestä voidaan selvittää toteuttamalla säännöllisesti uusi liikenneturvallisuuskysely nuorille.</p>
<p>Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?</p>	<p>Hankkeessa saatiin hyviä oppeja erityisesti siitä, minkälaista tietoa nuoret liikenneturvallisuudesta kaipaavat ja miten tietoa liikenneturvallisuudesta tulee tuoda nuorille. Nuoret toivoivat erityisesti poliisin ja kokemusasiatuntijoiden vierailuja sekä sosiaalisen median kampanjoita ja vaikuttajien jakamaa sisältöä. Hankkeen aikana pyrittiin toteuttamaan mahdollisimman paljon nuorten toiveita, mutta esimerkiksi nuorten vastauksissa korostunutta sosiaalisen median vaikuttajaa ei pystytty hankkimaan hankkeen budjetin puitteissa. Toisaalta todettiin, että esimerkiksi Liikenneturva tekee paljon yhteistyötä erityisesti nuoria kiinnostavien vaikuttajien kanssa.</p> <p>Hankkeen kannalta keskeistä oli sivistyksen edustajien sekä koulutyön- ja nuorisotyöntekijöiden läsnäolo hankkeen ohjausryhmässä. Heillä on ajankohtaisin tieto ja tuntemus oman alueen nuoriin.</p> <p>Hankkeessa saatiin paljon hyviä oppeja myös pakopelin osalta. Nuoret toivat pakopelin pilotin aikana esiin omat kehitysehdotuksensa, joista tärkeimmät pyrittiin huomioimaan pakopelin kehityksessä. Hankkeen rajallisuuden vuoksi kaikkia hyviä kehitysehdotuksia ei kuitenkaan pystytty toteuttamaan, vaan osa jatkokehitysideoista jää odottamaan seuraavia kehityshankkeita. Pakopelin opit on kuvattu tarkemmin loppuraportissa.</p>